

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног, постављамо:

за члана Државног Савјета Андрију Радовића, члана Државног Савјета у пензији, са годишњом платом од 5000 перпера.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни, нека изврши овај указ.

Цетиње, 6. октобра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни,
Генерал-ађутант, бригадир, сердар,
Јанко Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног, ријешили смо и рјешавамо:

да се Андрија Радовић, члан Државног Савјета, на основу чл. 5. закона о уређењу Државног Савјета, стави на расположење Министра Финансија и Грађевина за послове јавних грађевина и саобраћаја.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни, нека изврши овај указ.

Цетиње, 6. октобра 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни,
Генерал-ађутант, бригадир, сердар,
Јанко Вукотић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Г. Вице-адмирал Сир Сисл Берне, командант међународних трупа у Скадру, стигао је са Госпођом у недељу на Цетиње. Поручници Рако Ђурковић и Митар Поповић који су дочекали Г. Адмирала на Риједи, придани су му као почасна пратња. Његово Величанство Краљ Господар изволио је у понедељак примити Сир Сисла у приватну аудијенцију и дати вечеру у почаст његову и његове госпође. Вечери је присуствовала Краљевска Породица, енглески отпраник послова, г. Акерс-Доглас са госпођом, Министар Иностранних Дјела, г. Петар Пламенац и дворско часништво. Г. Адмирал посетио је Председника Краљевске Владе, Г. Бригадира-Сердара Јанка Вукотића и бавио се код њега пола сата. Затим је учинио посету Министру Иностранних Дјела, Г. П. Пламенцу. Сир Сисл Берне отпутовао је јуче за Котор.

— Госпођа бароница Гизл, супруга овдашњег аустро-угарског посланика, вратила се на Цетиње.

— Г. Мирко Мијушковић, Министар Просвјете и Црквених Послова отпутовао је службеним послом у Биоград као изасланик Краљевске Владе.

— Г. гроф Пињати-Морано, секретар овдашњег италијанског посланства, позван је у Министарство Иностранних Дјела у Риму, куда је отпутовао са Госпођом Грофицом.

— Г. Маркиз Гаetano Патерно, нарочити секретар италијанског Ми-

нистра Иностранних Дјела, Г. Маркиза ди Сан-Ђулиано, именован је секретаром овдашњег италијанског Посланства, на мјесто г. Грофа Пињати-Морано. Г. Маркиз Патерно дошао је већ на Цетиње.

Прокламацијом Његовог Величанства Краља Србије од 25. августа тек. год. извршена је анексија Краљевини Србији свих оних области које је српска војска била заузела у српско-турском и српско-бугарском рату, и које су лондонским и букурешким уговорима о миру додељене Србији. Према томе сви становници из тих области који су припадали турском држављанству у време кад је објављен рат Турској, постали су држављани Краљевине Србије, па било да се налазе у анектованим областима, било ван њих.

Како је, према распису краљевско-српског Министра Иностранних Дјела Бр. 7760. од 3. септембра тек. год., потребно да нови држављани Краљевине Србије пуноважним исправама утврде своје држављанство према иностранству, Краљевско-српско Посланство на Цетињу позива овим путем све именоване држављане који се налазе у Краљевини Црној Гори да му се пријаве, било лично, било писмено.

Сваки од ових држављана даће ове податке: турски пасош ако га има; име и презиме; занимање; године старости; место рођења (округ, срез, општина по садашњем уређењу ако га зна, или казу санџак и вилајет по старом уређењу); место становања (стално или привремено); број, имена, године старости чланова породице; да ли кога и где има од породице у ослобођеним крајевима.

Писмене пријаве, пасоши, листови пребивања ослобођени су од сваке таксе према распису Министра Иностранних Дјела, бр. 7028 од 23. септембра тек. год. Време примања за канцеларију посланства је од 10 часова пре подне до 1 часа по подне.

Број 1027. Посланство Краљевине Србије на Цетињу, 8. октобра 1913. год., на Цетињу.

Пријестона бесједа Краља Петра

Биоград, 4. октобра.

У петак је Краљ Петар, окружен министрима, отворио сједнице новог редовног скупштинског сазива овом пријестоним бесједом:

Господо Народни Посланици,

Српски Краљ осјећа данас свету дужност да пред народним представницима ода пошту сјенима палих јунака који на његов позив, прије годину дана, полетјеше под развијену заставу и весело предадоше своју младост на олтар срећине и веће отаџбине.

Ја сам тада своје драге Србе позвао „у свети бој за слободу наше браће, за бољи живот и напредак Краљевине Србије“.

Поносим се што је родољубиво осјећање у мога народа толико снажно, да у земљи није било живе душе која није свесрдно одговорила својој дужности.

Међу њима сте и ви, господо посланици, и моја влада која је из ваше средине поникла и по вашем раду који је припремио ратне тековине и по успјешном старању да се оне очувају.

А наша је јуначка војска извршила свој задатак сјајно.

Она је испунила своју братску, дужност према дотадањем бесправном робљу.

Она је спасла српској отаџбини простране области у којима је Српство издисало под тешким ударцима и подмуклим роњењима.

Она је уклонила преграду која нас је стотину година раздвајала од братске Црне Горе.

Она је отворила Србији путеве на два мора: Јадранско и Јејејско.

Она је готово удвојила државну област нашу и ударила на југ границу преко које је прешао само Душан на врхунцу своје царске моћи.

Ови велики историјски успјеси оснажили су нам вјеру у саме себе у нашу народну и државну снагу; указали су нам наше мјесто у свијету међу народима.

Они су посвједочили да је Србија била на добром путу, кад је у слободи и уставном реду видјела јемство за силно развијање својих богатих привредних извора и јачине духа.

Господо народни посланици,

Око главе српскога хероја увијек се био сјај ратне славе.

У данима клонудости ипак се могло чинити да су прошла времена непобједнога Велбужда, Мишара, Делиграда.

Али нови сјај који је синую са Куманова, Битоља, Драча, Једрена, Брегалнице, стекао је српском имену у пријатеља ново повјерење, у осталог свијета ново поштовање.

За све то нека је исказана моја краљевска захвалност свима онима, чијим се учешћем и заслугом дотле стигло.

Нека је исто тако хвала на драгоцјеној потпори коју су нам велике силе указивале приликом рјешавања наших задатака.

Уједно ми је драго изјавити моје признање на указаним симпатијама из словенских и осталих образованих народа, нарочито милосрђу свих представника Црвенога Крста који се онако својски придружише српским сестрама у његовању рањених витезова.

Господо народни посланици,

Наши су резултати у толико значајнији у колико су веће биле тешкоће од непријатељске војске, од сурове природе и од међународног положаја у Европи.

Велики војни успјеси изазвали су нове ситуације и задатке.

Досљедно нашој политици мира, које смо се морали латишке јесени одрећи под притиском нечувених страдања наше браће у Старој Србији и Маџедонији, моја је влада стално чувала земљу од нових ратних заплета.

На тај начин, и у спору са Бугарском око подјеле ослобођених области, она је, у споразуму с вама, настојавала на његовом мирном рјешењу.

У томе се ослањала на сам савезни уговор, старајући се да га ревизијом очува.

У нужној одбрани Србија је прихватила наметнуту борбу заједно са својим савезницима Краљевинама Грчком и Црном Гором.

То није била само одбрана крвавих ратних тековина ослобођене славне дједовине наше.

То је управо настао рат за одбрану потпуне независности српске од припремане хегемоније једне државе на Балкану.

У тој одбрани од бугарске преласти придружила нам се и Краљевина Румунија која је такође истакла начело равнотеже балканских држава.

Искреним и солидарним радом дошло се у Букурешту до мира са Бугарском којим су наши државни и национални интереси обезбијеђени.

Послије завршених ратова ја сам својом прокламацијом српском народу 25. августа ове године извршио присаједињење освојених области Краљевини Србији.

Али у тренутку кад се у свим дијеловима наше земље требало користити благодатима срећно повраћеног мира и приступити плодном раду, узнемирани смо са територије аутономне Арбаније оружаном повредом наше границе, пустошењем наших села и вароши.

То свједочи да новозаснована Арбанија не разумије сусједске дужности.

Ово нам је донијело нове жртве. Али предузетим мјерама успјело се да се нападачи брзо одагнају.

Господо народни посланици,

Послије ових великих и сјајних резултата наших заједничких напора, ми се не смијемо занијети, ми не смијемо ни часа стати.

Нас све, и вас и мене, чекају нови и тешки задатци.

Стара Србија коју смо присајединили Карађорђевој и Милошевој Србији, осиромашила је од вијекова и људима и привредом и просвјетом.

Ми смо дужни дати јој што прије саобраћајна средства и култивисати њену плодну земљу и њена дивна поља.

Ми морамо што прије дићи њен привредни и културни ниво и у њеном интересу и у интересу Краљевине Србије.

Стара Србија ће за Србију и за Српство тек онда бити прави и велики добитак, кад ми извршимо овај нови, исто тако напоран и тежак задатак.

Онда ће се тек и војничка и политичка моћ велике Србије успети на достојну висину, потребну за одржање и даље напредовање наших народних и државних тековина.

Ја се уздам, Господо Народни Посланици, да ће Краљевина Србија и овај други задатак извршити и брзо и сјајно, а све жртве које се у то улоге биће поуздано богато награђене.

Ја сам увјерен да ће наш витешки и крепки народ који је могао извојевати слободу Старој Србији, моћи исто тако да своју Стару Србију подигне материјално, морално и културно. Прегатоу Бог помаже.

Господо народни посланици,

Од овога великога програма и задатка моја ће вам влада сад изнијети тек један мали дио, онај којим се мора почети.

Она ће на првом мјесту подијети законски предлог за јачу и ширу потпору инвалиди и поро-

Преплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а које је наручије г. Вељку Рамазановићу, к. и. агенту у Котор.
Допис се шаљу Уредништву Рукописа се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из вишњих слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим најприједименоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

лица оних ратника који падоше за слободу браће и напредак Србије.

Овај дуг наше захвалности према изгинулим јунацима треба одмах измирити и из пажње према великим државним интересима.

Уз то и једновремено с тим моја ће вам влада предложити финансијске мјере за ликвидацију ратних трошкова и поступно враћање државних финансија у редован ток.

Послије тога ће доћи главни посао свакога сазива, рјешавање државног буџета који због тих мјера и досадашњих прилика није могао бити готов на вријеме.

Исто тако ће доћи предлог за постављање законске основе о уређењу и управи Старе Србије, које се у првим годинама нешто мора разликовати од уређења и управе досадашње Краљевине Србије.

Са повећаном територијом са свим је природно да ће се морати повећати и војна снага. О том ће вам моја влада такође у своје вријеме поднијети предлог.

Желећи Вам срећан и плодан рад, Господе Посланици, мени је особито драго што вам могу саопштити да су наши непрекидни односи са другим државама добри и пријатељски.

Надам се да ћемо ускоро моћи обновити добре и пријатељске односе са турском царвином и бугарском краљевином.

Објављујем да су сједнице Народне Скупштине отворене.

ТЕЛЕГРАМИ

Ултиматум Аустро-Угарске Србији

Београд, 7. октобра.

Аустро-Угарски отпратник полова предао је јуче вербалну ноту у којој се каже да Срби морају у року од осам дана потпуно напустити аутономну Арбанију. Овај демарш учињен је јуче у подне и од тога часа почиње да се рачуна рок од осам дана када би српске трупе требале изаћи из Арбаније. — Бечки Кор. Биро.

Саопштење Српске Владе

Београд, 6. октобра

Пресбирио је издао овај званични коминике:

Кад су Арнаути у великом броју упали из Арбаније на српско земљиште, попалили наша села, хладно поклали становништво и сударили се с нашим трупама, биле су предузете мјере с наше стране да се протјера непријатељ с нашег земљишта. У тој прилици па све до сада, Краљевска влада својим на-

чином поступања хтјела је доказати да поштује савјете и одлуке Великих Сила, и изјавила је у више махова да ће се наше трупе ограничити на одбрану нашег земљишта и да не иду ни за каквим освајањем. У исто вријеме изјављено је с наше стране, ако наше трупе продру у арбанашко земљиште и заузму стратегијске положаје, да ће то бити само провизорно и да ће се повући чим арбанашка граница буде повучена од међународне комисије и чим тамо завлада ред и кад не буде више опасности од поновног упада у српско земљиште.

Овом изјавом Краљевска влада је потпуно одговорила савјетима Великих Сила и јасно истакла мирољубиво и исправно држање Србије у овом питању. Ако је Краљевска влада имала намјеру да у пријатељском духу и у интересу коначног мира учини један демарш код Великих Сила за исправку границе према новој Арбанији, то је још један доказ више да је Србија хтјела на овај исправан и пријатељски начин да ријешити једно питање колико у интересу Владе, толико и у интересу саме Арбаније.

Србија је дакле својим држањем дала довољно доказа да нема намјере самовољним путем и силом да измени одлуке Великих Сила.

И ако за ову намјеру Краљевске Владе која ничим не би повриједила ничије интересе, није било времена да је изведе, већ нам је Аустро-Угарска учинила предбацивања.

Аустро-Угарска је незадовољна изјавом Српске Владе и захтијева својим ултиматумом да се наше трупе повуку из граница одређених на Лондонској Конференцији, у року од осам дана, и да ће у противном случају предузети мјере које ће остварити њезин захтјев.

Српска влада, послје тога очекиваног демарша, вјерна својој помирљивој политици и у жељи да даде нови доказ свога исправног и мирољубивог држања, наредила је својим трупама да се повуку на границу одређену Амбасадорском Конференцијом у Лондону, остављајући одговорност за овај чин онима који мисле да ће на тај начин утврдити убјеђење Европе у мир. — Биоградски Пресбирио.

Београд, 7. октобра

Енергично оповргавамо извјештаје који су изишли у иностраној штампи о тобожњем саопштењу Биоградског Пресбирија да је Српска влада одбила аустро-угарски захтјев. Пресбирио је само издао

горње саопштење. — Биоградски Пресбирио.

Београд, 8. октобра.

Главни секретар Министарства Иностранних Дјела, Стефановић, изјавио је данас аустро-угарском отпратнику послова Шторку да је јуче закључено да српске трупе напусте Арбанију и да је наређење јутрос издано. Ово напуштање биће изведено у року од 8 дана — Бечки Кор. Биро.

Лажне вијести стране штампе

Београд, 7. октобра.

Вијести које распростире страна штампа о тобожњем устанку Арнаута око Митровице, просте су измишљотине. Исто тако су лажне вијести које кажу да српске власти оружују српско становништво и да се ово бори у редовима српске војске против Арнаута, и да су тима нередима узрок хапшења и убијања Арнаута. Даље, није истина да српске трупе продужавају да дубље улазе у Арбанију. Издано је наређење да српске трупе обуставе своје напредовање, као што је раније било јављено и као што је одмах извршено. — Биоградски Пресбирио.

Оружање Енглеске и Њемачке на мору

Лондон, 6. октобра.

Лорд Черчил, у свом говору у Манчестру, предложио је да Њемачка одгоди намјеравано грађење двају великих ратних бродова за дванаест мјесеци, па би онда и Енглеска такође одгодила да гради четири велика своја брода за исто вријеме. — Бечки Кор. Биро.

Свечаности у Лајпцигу

Лајпциг, 6. октобра.

Споменик битке код Лајпцига 1813. свечано је откривен у присуности цара Вилхелма, аустро-угарског престолонаследника Франца Фердинанда који је заступао Франца Јосифа, Великог Кнеза Кирила, заступника руског Цара, свих њемачких савезних принчева и војних изасланика из Русије и Аустрије. — Бечки Кор. Биро.

Међународна комисија

Скадар, 7. октобра.

Адмирал међународне комисије отпатовали су. Трупе су им одале почести. — Бечки Кор. Биро.

Г. Сазонов

Париз, 7. октобра.

Г. Сазонов, руски Министар Иностранних Дјела, отпатовоао је за Петроград. — Бечки Кор. Биро.

Берлин, 8. октобра.

Г. Сазонов је допутовао јутрос. Послије подне је конференсио са

— К. чланку „Владике Зетске и Црногорске“ од Илариона Руварца. „Просвјета“. Лист за цркву, школу и просвјету. Уређује Јован Сундечић. Година I. 1893, св. IV стр. 129—137.

— Черногорја в њея прошломъ и настоящемъ, Географія, исторія, етнографія, ерхеологія, современое положение. Составилъ — Т. П. ч. I. Этнографія. С. Петербургъ, Типографія Императорской Академіи Наукъ, 1897. стр. XXIV — 778, на 8-ни.

— Черногорја в њея прошломъ и настоящемъ Составилъ — Т. П. ч. II. С. Петербургъ, типографія Императорской Академіи Наукъ 1901, стр. 646 на 8-ни.

— Владика Црногорски Петар II по одзивима иностранних писцаца. „Књижевни лист“ за годину 1902 св. III стр. 53—57, св. IV. стр. 85—89; св. V. стр. 117—121; св. VI. стр. 150—155; и св. IX и X стр. 221—226. Цетиње, Државна Штампарија 1902.

— Бојеви у Полињу 27 новембра и 27 децембра 1879. Пјевао Осман Абдулах из Гусиња, поријеклом из Куча. Са историјским објашњењем догађаја приопћио — „Књижевни лист“ за 1902 годину, св. I и II, стр. 33—41. Цетиње, у Државној Штампарији.

— Черногорја в њея прошломъ и настоящемъ. Составилъ — С. Петербургъ, типографія Императорской Академіи Наукъ, 1905. Пѣсни. Стр. II. — 693 (Отдѣльный оттискъ изъ Сборника Отдѣлення русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ, т. LXXX.) на 8-ни.

њемачким канцеларом Бетман-Холвегом, расправљајући пријатељски о текућим питањима. У вече је Г. Сазонов отпатовоао за Варшаву. — Бечки Кор. Биро.

Срби и Бугари

Софија, 8. октобра

Јутрос је једна српска редовна чета напала бугарску стражу код Бождерића. Послије пушкарања од четврт сата Бугари се повукоше без губитака. Срби су заузели финансијску стражарницу и ушанчили се. —

(Ову вијест треба примити с резервом.) — Бечки Кор. Биро.

Аустро-угарски посланик у Букурешту

Букурешт, 9. октобра.

Влада је дала агреман за именовање грофа Отокара Чернина за аустро-угарског посланика у Букурешту. — Бечки Кор. Биро.

Одликовање Г. барона Гизла

Беч, 9. октобра.

Цар је одликовао г. барона Гизла, аустро-угарског министра на Цетињу, великим крстом реда Франца Јосифа. — Бечки Кор. Биро.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Предохране за овогодишњу сјетву озиме пшенице. Одљење за Пољску Привреду и Ветеринарство Српског Министарства Народне Привреде издало је овај користан распис:

Услѣд јако кишовите године и нередовних прилика у земљи, у већини случајева, овогодишња пшеница рђаво је срећена. Прекомјерна влага учинила је да је зрно остало шгуро, а поред тога много је проклијало још у крстинама. При вршају пшеница је остала влажна, дјелимично проклијала и буђава; постоји према томе велика опасност да се је таква пшеница у сеоским амбарима упалила и тиме још изгубила од своје клијавости.

Да би се земљорадници сачували од штете која проистиче од недовољно клијавог и недовољно припреманог сјемена, дужност је свих општинских власти, учитеља и свештеника да писменим и усменим путем обрате пажњу народу на доље изложене предохране и потпомогну га да до потребног сазнања дође.

1°. Сјјати само чисто сјеме. — Прије сјетве очистити сјеме од уродица помоћу требила (тријера).

2°. Сјјати само довољно клијаво сјеме. — Прије употребе потребно је ове године да се сваки увери: колико му је сјеме клијаво и према томе да одреди количину сјемена потребну за сјетву.

За пробу клијања послужити се влажним ситним пијеском који је претходно на ватри жарен. Тим влажним пијеском напунити обичан плитак чанак. Да би пијесак за вријеме клијања остао стално влажан, завући до дна један прамен мучног фитиља, чији је други крај замочен у чашу пуну водом. У влажан пијесак завући плитко, свако за се, сто зрна пшенице, одвојених од реда из једне пробе. Пробу узети са разних мјеста да

— Преглед садржаја и нека објашњења на Србско Огледало (друго издање на Цетињу, у Државној Штампарији 1895) „Луча“. књижевни лист друштва „Горски Виенац“ за 1895 годину св. IX, стр. 499 — 504; св. X стр. 531—537; св. XI стр. 563—571.

— Черногорја в њея прошломъ и настоящемъ Составилъ — Т. П. ч. 4. Археологія. С. Петербургъ, типографія Императорской Академіи Наукъ 1900, стр. XI — 230, на 8-ни.

Руварца Иларион. О пећским патријарсима од Макарија до Арсенија III (1557—1690). Задар, штампарија И. Водишке 1888. стр. 109, на 8-ни.

— Владике Зетске и Црногорске. „Просвјета“ за 1892 годину, св. I стр. 13—23.

— Камичи — прилошки за други Зетски Дом. „Просвјета“ за 1894 св. VIII стр. 421—425; св. IX стр. 375—379; св. X стр. 530—550; св. XII стр. 645—657.

— О хумским епископима и херцеговачким митрополитима од 1766 године. У Мостару, издавачка књижарница и штампарско-умјетнички завод Пахера и Кисића 1901 године, стр. 31 на 16-ни.

Пошто један дио Херцеговине припада Црној Гори то и ову књигу уносим у нашу библиографију.

— Montenegro. Прилошки историји Црне Горе написао — У Земуњу, у штампарији Јована Пуљо 1899 стр. I — 183. Први пут наштампана у „Бранкову Колу“ за 1901. и 1898. г.

(Наставиће се)

ЛИСТАК

БИБЛИОГРАФСКИ ЗБОРНИК

За историју грађанску и црквену, географију, просвјету, историју судства, богословску науку, педагогију, етнографију, статистику и археологију Краљевине Црне Горе.

Прикупно и уредио
Марко Драговић

(6)

— Свети Василије, митрополит херцеговачки, чудотворац острошки. „Просвјета“ за 1895. св. VI стр. 308—313; св. VII стр. 361—366.

— Православна црква у Црној Гори. „Просвјета“ за 1889. св. X, стр. 322—327.

— Манастир Дуга у Братоножићима. „Просвјета“ за 1897. св. II, стр. 120—122.

— Свечаност освећења монументалне цркве у Никшићу 15. августа 1900. „Просвјета“ за 1900, св. XI стр. 523—526.

— О Врањинскоме манастиру. „Просвјета“ за 1902, св. III стр. 97—99.

— О манастиру Ђелији Пиперској. „Просвјета“ за 1902. св. V, стр. 165—167.

— Успенски манастир на Кому. „Просвјета“ за 1902, св. VI, стр. 209—211.

— Симеонова Ђелија у Дајбањској гори. „Просвјета“ за 1898. св. I стр. 51—53.

Рогановић Јован. Черногорски Теократизм. Казань, типографія и литографія В. М. Ключникова 1899., стр. 96., на 8-ни.

— Приложак грађи српскога језика. „Просвјета“ за 1895. годину, св. X, стр. 531—535; св. XI стр. 583—588.

Рогановић Радоје. Ободска прослава, спјевао. Прештампано из „Просвјете“. Це-

тиње, К. Ц. Државна Штампарија 1904. стр. 31., на 8-ни.

— Бој на Трњине. Позоришна игра у три чина. Написао. — Прештампано из „Србобрана“ (календара). Тисак српске штампарије у Загребу 1895. стр. III + 63. на 12-ни.

Razzini Gjulio, Montenegro e Albania. Cenni per la formazione di una Società Italiana d'Esportazione e d'Importazione in Milano 1903. Milano, tipografia soc. ed. popolare; стр. 29. на 8-ни. На крају је географска карта Црне Горе и Арбаније од проф. А. Galanti.

Гуварца Димитрије, прота земуњски. О светом Јовану Владимиру. Исторично — књижевна цртица. Земун, штампарија Симе Пајића 1892. Прештампана из „Новога Времена“ за 1892. годину.

Ровински П. А. Въ новыхъ владѣніяхъ Черногоріи. „Русская мысль“ за 1883 годину, књ. VII. стр. 180—211.

— Грађа за историју Васојевића. Излазило у неколико бројева цетињског мјесечног часописа „Нова Зета“. Уредник др. Л. Томановић, Цетиње, у Државној Штампарији 1889.

— Раскопки древней Диоклеи. С. Петербургъ, Типографія В. С. Балашева 1890. стр. 19, на 8-ни. На крају додат план Подгорице, са околином, и план раскопавања Дукље.

— Ободска Штампарија на Ријеци Црнојевића, у Црној Гори, и њен значај на славенском југу. Издао Одбор за прославу четирестогодишњице ободске штампарије. Цетиње, К. Ц. Државна Штампарија 1893.

би одговарала укупној количини сјемена. Тако опремљен чанак, у коме су стављена зрна за клијање, треба покривати другим празним и све заједно са чашом примаћи огњишту или оставити у каквој топлој стаји. Најдаље послје седам дана добро сјеме треба да избаци клицу и избије.

Ако за то вријеме клија мање од 70 зрна онда такву пшеницу не треба употребити за сјеме. Пшеницу, која је дала 70 до 80 клица треба сјати за 1/3 више но обично. Између 80 до 90 клица на сто зрна, потребно је повећати сјеме за 1/4 од обичне количине.

Сјеме се у овој години не смије никако штедити, јер свака непромишљена уштеда у сјемени стаје врло скупо.

3° Сјати само сјеме потопљено у раствору плавог камена. — Да би сачували пшеницу од главнице потребно је — нарочито у овој години — да се сјеме потапа.

Ово се потапање врши најбоље на следећи начин:

У једном бурету или чабру растворити се 1 кг. плавог камена на 100 литара воде. Поред овог раствора спреми се и прах од негашеног креча на тај начин, што се на грумен креча сипа по врло мало воде дотле док се креч не растури у фину прашину.

Пшеницу која је већ изабрата за сјеме, ставити у погодан кош или корпу, која се може спустити у суд (буре) са раствором плавог камена. Корпа се напуни само за двије трећине пшеницом, потом потопи у раствор тако да у њему огрезне добро све сјеме. Руком измијешати сјеме у кошу да би се сва зрна оквасила, а лака на површину испливала. Са површине покупити та лака зрна и бацити их, јер су то све главничави и штурани — неклијава зрна. У раствору плавог камена држати кош са сјемом 10 минута, потом извући и оставити га да се мало над буретом осциједи.

Тако потопљено и осциједило зрно растрти плитко по поду и онда посути га са негашеним кречом, спремијем на горе поменути начин. Тако посути гомилу измијешати одмах лопатом пребацујући сјеме на другу гомилу по потреби и два пута, тако да све сјеме постане подједнако суво — способно за сјетву. Креча додати онолико колико треба да се сјеме довољно просуши. Ово додавање негашеног креча не само да суши брзо сјеме, већ служи да сувишну киселину плавог камена засити (неутралише), иначе плави камен хоће да нагриза клице напуклих и оштећених зрна.

Ове предохране неопходне су за сваког оног који не жели, да му њива са пшеницом остане ријетко засијана а често и упропашћена.

Разне вијести

„Јединство и Напредак“. Младотурски конгрес, у својој пошљедној сједници, конституишући главну управу, изабрао је према новим статутима једногласно великога везира као председника странке „Јединство и Напредак.“

Шпански парламент. Званичне новине објављују указ којим се отвара парламентарно засиједање.

Изузетне мјере на Риједи. Влада је растурила једно ђачко друштво које је имало за циљ да организује путовања по југословенским земљама. Влада сматра да се то удружење бавило револуционарним пропагандом у корист Југословена. Два члана управе ухапшени су.

Грчки престолонаследник и румунска принцеза. Званично се изјављује да је проста измишљотина вијест о вјерењу принцезе румунске Јелисавете са грчким престолонаследником.

Швајцарци и Арнаути. Ректор лозанског универзитета извјестио је арбанашког министра просвјете у Валони, да је академски сенат закључио да се арбанашки ђаци, који су свршили турске средње школе, могу уписати као слушаоци лозанског универзитета.

Пролаз кроз Дарданеле. Командант Дарданела наредио је да се ограничи пролаз трговачких лађа. Бродови који улазе у Дарданеле, могу проћи само у 1 сат прије подне, а бродови који излазе, могу проћи у 2 сата послје подне. О овоме ће бити извјештена страна посланства.

Турска демобилизација. Тридесета и 32 дивизија низама, које су биле у Димотици, а тако исто и 9 корпус одаслати су у Галипоље. Официри ових трупа, који се налазе у Цариграду на одсуству, добили су наредбу да иду равно у Галипоље. Ова кретања трупа сматрају се као почетак демобилизације.

Демобилизација је почела јуче у Ереклију, Галипољу и Родосту. Одаслате су лађе у ова пристаништа ради преноса трупа.

Шукри паша код бугарског престолонаследника. Престолонаследник Болрис је примио у аудијенцију браниоца

Једрена Шукри-пашу и генерала Цавер-пашу.

Комисија за разграничавање Арбаније. Из Валоне јављају: Комисија за разграничавање је ријешила да њена савјетовања остану у тајности, и да тога ради не прими новинаре. Грчка штампа тврди, да су представници јадраних сила своје другове нагнали да пристану на ово. У Бечу и Риму не признају да су арнаутски и италијански конзули прије тога примили арбанашку депутацију и да су је испратили до Битоља. Тако исто не признају да је комисија крива што се није ишло у Корицу. Питање о Корици је дефинитивно ријешено на амбасадорској конференцији у Лондону.

Повећање војске у Аустро-Угарској. Говорећи о појачању контингента, лист „Цајт“ вели, да ће у мирно доба нарочито бити појачани корпуси у Сарајеву и Задру, а затим корпуси у Кракову Пшемислу, Лавову и још неколико мађарских корпуса, тако да ће се бројно стање чете подићи од 92, односно 128, на 140 људи. И артиљерија ће бити такође појачана. Ово повећавање трупа је мирнодонско, и оно је већ данас извршено у 60 батаљона у Сарајеву и Задру.

Према једном званичном коминике, повећање контингента регрута износи 31.300 људи, од којих 16.500 односи се на активну војску, и 15000 на морину, 7.300 на резерву аустријску и 6.000 на мађарску резерву. Из буџетских разлога повећање контингента биће распоређено за пет година.

Арбанашки кнез. „Дељи Телеграф“ јавља да ће принц Вилхелм од Вида послати конференцију у Синаји прихватити круну кнежевине Арбаније.

Пратња међународне комисије. Из Скадра јављају да су војници аустријског и италијанског одреда који ће пратити међународну комисију за одређивање албанске границе, отпутовали у Љеш.

Турске финансије. Министарски Савјет свршио је са разматрањем турско-француских финансијских споразума. Он је ријешо да области Цавид-беја да потпише те споразуме.

Отоманска Банка издала је порти 350.000 турских лира, као вишак од прихода које је дала ратна банка.

Пут шпањолског краља. Мадридска „Агенција Фабра“ овлаштена је изјавити да краљ Алфонс неће путовати у Беч. Што се тиче пута шпанског краља у Румунију, до сада о томе није било разговора.

Жртве „Волтурна“. Друштво Трансатлантско добило је радиограм од команданта Турена, у коме он саопштава листу утопљених лица са „Волтурна“. Према тој листи има 16 Аустријанаца, 13 Руса, 7 Нијемаца, 1 Бугарин, 2 Италијана, 1 Румун, 2 Холандеза, и једно лице чија идентичност није могла бити утврђена.

Генерал Еду. Генерал Еду, шеф француске војне мисије у Грчкој, стигао је у Атину.

Драчки Митрополит. Драчки Митрополит, г. Јаков, упутио је српском Министру Просвјете телеграм у коме му захваљује што га је предложио за одликовање и извјештава га да је примио орден Св. Саве првог степена.

Грчка и Турска. Из Цариграда јављају: Рђав утисак који је произведен услед пријема принца Сабах-Едина у Атини, нарочито се испољио у понашању великог везира према службеном представнику Грчке г. Левидису на онамадашњем балу у руској амбасди. Велики везир је у присуству неколицине амбасадора живо осудио држање грчке владе.

Надлежни атински кругови не могу себи да објасне гњев Турака ради посјете принца Сабах-Едина у Атини. Принц је у Атини дочекан са свима почастима које припадају његовој титули принца и нећака султановог. Турци, изгледа, заборављају да се Грчка и Турска још налазе у ратном стању и да према томе Грчка нема никакве обавезе да одржава обзире према турској влади. Грчка је у више прилика дала доказа о своме помирљивом држању док Порта никад није имала обзира према Грчкој. Ту скоро турска влада је наредила да се више Грка објесе у Цариграду, док над више муслимана који живе у Грчкој, и који су били осуђени од грчких судова за неполитичке кривиче, није смртна казна извршена.

Комисија међународне контроле. Петровић, аустријски делегат у комисији за међународну контролу и Леони, талијански делегат стигли су у Валону.

Судар возова у Енглеској. Брзи воз из Манчестра сударио се на ливерпулској станици са једним другим возом. Изнесено је 6 љешева. Постоји бојазан да ће умријети још 10 лица. Има много рањених.

Французи и Балканци. У једној полувзаничној ноти француске владе поново се саопштава, да француска влада вјероватно неће допустити котирање на париској бурзи ниједног балканског зајма све дотле, док не буде било ријешено

питање о учествовању балканских држава у државним дуговима Турске.

Путници за Арбанију. Сплетска „Слобода“ пише да је отпутовао у Арбанију на пароброду „Брук“ далматински поднајмесник Тун. Далматински најмесник, гроф Атемс, по писању истог листа, посјетио је Арбанију раније.

Трамвај у Валони. Бечке и тршћанске новине доносе да је арбанашка влада склопила уговор са једним аустријско-талијанским друштвом за грађење једног електричног трамваја који ће превозити људе и робу из валонског пристана у Валону. Радови требају да се сврше за седам мјесеци.

Ново поморско заповједништво у Шибенику. Наређено је да се установи у Шибенику ново поморско заповједништво које обухвата јужну и средњу Далмацију. Имаће војно, техничко и статистичко одјељење.

Међународна фотографска изложба у Загребу. Хрватско друштво умјетности приређује у новембру и децембру о. г. међународну фотографску изложбу за радове фотографа и аматера.

Арбанашка жељезница. Сплетска „Пучка Слобода“ пише да је управитељ уреда за грађење далматинских жељезница у Задру, отпутовао у Арбанију да изради пројект за грађење арбанашке жељезнице. Радови би почели кроз кратко вријеме.

Паробродски промет између Далмације и Арбаније. Ових дана почео је вршити војну између Далмације и Арбаније нови пароброд аустријског Лојда „Барон Брук“. Има брзину 18 миља на сат.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Скопљанско Позориште. Познати српски драмски писац, Бранислав Нушић, постављен је за управника новооснованог скопљанског позоришта.

Управник Новосадског Позоришта. Пјесник и драмски писац Милан Беговић изабран је за управника Српског Народног Позоришта у Новом Саду.

Приправна Школа за Вишу Школу Механике. Пишу нам из Париза:

У Паризу је основана, под заштитом највиших научних, техничких и војних ауторитета, нарочито Г. Апела, Декана Факултета Наука у Паризу и генерала Хиршоера, сталног инспектора војног ваздухопловства, Приправна Школа за Вишу Школу Ваздухопловства и Механичког Грађења. У тој школи обраћаће се нарочита пажња аутомобилству, ваздухопловству, грађењу мотора, металном грађењу и хладној индустрији.

Установљене су двије потпуне стипендије за младиће који се буду истакли својом интелигенцијом, а без довољних материјалних средстава.

Приправна Школа моћиће у исто вријеме давати подучу путем дописивања. Један такав годишњи курс може почети у ма које доба године за младиће који су свршили елементарну математику. Постојаће и феријални курс за младиће који су свршили специјалну математику. Тако ће бити могуће постићи за три године студија диплому више инжењерске школе (једна година дана у Приправној Школи и двије године у Вишој Школи Ваздухопловства и Механичког Грађења).

Треба истаћи да Виша Школа Ваздухопловства и Механичког Грађења није школа за подучу у летењу, већ Виша Школа Механике која образује инжењере за грађење аутомобила, аероплана, мотора, за метално грађење и за хладну индустрију.

Министарства Војна, као и Министарства морнарице и колонија, шаљу у ову школу сваке године извјестан број својих официра. Годишњи курс почеће 5 новембра по н. к.

За све извјештаје треба се обратити на адресу: Ecole Préparatoire à l' Ecole Supérieure d' Aéronautique et de Construction Mecanique, 7 rue Valentin-Haüy, Paris.

Српске народне пјесме у Америци. Џорџ Р. Нојес, професор славистике на калифорнијском универзитету, држао је у Окланду предавање о српским народним пјесмама, истакнувши да заузимају прво мјесто у књижевности те врсте. Затим је прочитао неколико пјесама у енглеском преводу. Предавање је учинило велик утисак на публику.

„Босанска Вила“. Изшао је 17 и 18 бр. сарајевске „Босанске Виле“ са овим садржајем: Стихови: А. Тресић Павичић, Гавран и Кањух, и Nunc dimitte. — Из америчке лирике: Волт Вајтмен, Кад се мисли о времену 1, 8 и 9, с енглеског Митра Морачина. — Из пољске лирике: А. Мицкијевић, Питаш зашто Бог..., и Пјесма за дом, с пољског Мих. Јасињског. Проза: Иво Ђипико: Ватра. — Анатоол Франс, Сузана, с француског Ј. Ђ. — Ото Хаузер, Несрећни Луцидор, с немачког Влад. Ђоровић. — Уводни чланак: Обичне мисли и олажања, од Свет.

Стевановића. — Различити чланци: Августин Ујевић, за нову омладину. — Димитрије Митриновић, Естетичке контемплације: О критици које нема, или Одбрана Разграђености. — Из народа о народу: Ђулбабин гроб, од Ст. М. Мијатовића. — Српске народне умотворине: Зидане нове српске цркве у Сарајеву, из збирке Н. Т. К. — Сирочић (народна прича), забиљежио Хран. М. Прибаковић. Оцјене и прикази: На одговор аутора „Мазеле“ дра Ђорџа Мартиновића, од М. Георгијева. — Биљешке.

Савез Српских Пјевачких Друштава у Сомбору. Прије двије године је основан Савез Српских Пјевачких Друштава у Сомбору.

Агитацијом својом и листом својим пробудио је свијест о потреби груписања пјевачких друштава. Једва 14 до 15 пјевачких друштава основаше Савез, а данас су већ 43 пјевачка друштва у Савезу удружена.

На веома запуштеном пољу издавања српских композиција такођер је учинио Савез први свој корак у напријед, издавши своју I. свеску партитура за пјевачка друштва у таквом облику и са таквом садржином и израдом, како се код нас још нијесу никада издале српске корске композиције. Овај посао ће се у започетом правцу са још већим успјехом продужити, српским музичарима и композиторима, а и српским пјевачким друштвима и љубитељима српске пјесме на корист.

Сада приступа Савез приређивању I. пјевачке славе Срба пјевача.

До сада раштркани, неорганизовани Срби пјевачи хоће да створе чврсту организацију, хоће да од разбијених и доста безначајних пјевача, начине озбиљну и дисциплиновану војску свјесних родољуба и носиоца народне нам просвјете. Од српских пјевачких друштава хоће да начине озбиљне просвјетне установе које ће успјешно да послуже оној тако јако жељеној и пријекно потребној народној организацији.

Овај састанак Срба пјевача, неће бити само пуко и празно весеље већег стила, већ оншта српска културна слава гдје би братско срце говорило братском срцу, гдје би се манифестовала једино културна снага, напредност и солидарност Србинова, гдје би српска ријеч и српска пјесма осоколила наше трудбенике на даљи рад, пробудила успавале снаге и улила чврсту вјеру и будућност нашу и у срца клонуле и малодушне браће наше.

Рад Савеза Српских Пјевачких Друштава у Сомбору за сваку је препоруку.

Из Србије

† Милосав Куртовић. У Бањи Ковиљачи преминуо је Милосав П. Куртовић, кр. српски генерални консул у пензији. Покојник је био заслужан радник и одличан родољуб.

Говор председника Народне Скупштине. Председник Народне Скупштине Г. Андра Николић, заузевши послје извршеног избора председничко мјесто, захвалио се Скупштини на указаном повјерењу овим ријечима:

„Господо посланици, ја вас молим да примите моју захвалност на одликовању које ми поново указујете. Ја вас молим да ми допустите да овом приликом могу исказати наду да ће послови у нашој Скупштини бити знатно олакшани, и да ми допустите да наведем основе за то уверење и за ту наду.

Кад сам прошле године на овај дан вашим одликовањем примио ову дужност, ја сам мислио да с мијем рећи да онај слојни, одушевљени дух који је понио био цио народ српски у ове дане у које се припремало велико дјело, да ће тај слојни, животворни дух народни утицати да и послови у Скупштини иду лако.

Кад данас поново, вашим одликовањем, примам ову дужност, ја мислим да с мијем исказати наду да ће, пошто је велико прегнуто награђено великим сјајним резултатом, озбиљност послова, осјећање дужности учинити да стечено сачувамо, да нашу милу Србију која сада на повећаном земљишту српском правдом, слободом, освједоченом питомошћу српском, ради за цивилизацију, — да ће велим осјећање те дужности помагати да послови у Скупштини иду глатко.

Ја знам, Господо, ми имамо разлика у мијењима, у сматрањима. За те разлике, Господо, ми дајемо слободну скупштинску говорницу. На слободној скупштинској говорници ће се оне показати и народ ће слушати и цијенити, а ја мислим да се ми можемо ујединити у осјећању родољубља.

Ја вам Господо још једанпут захваљујем, а уверавам вас да ћу дужности председника вршити и како налаже закон и како налажу добри друштвени обичаји.“

Српске војне поруџбине. Новине пишу да ће Србија у 1914. поручити 500.000 пушака.

Гимназије у новоослобођеним крајевима. Основаће се гимназије у Скопљу, Прилепу, Битољу, Ђевђелији, Дојрану, Штипу, Велесу, Куманову, Кратову, Призрену, Новом Пазару, Приштини, Сјеници, Пријепољу, Тетову, Дебру и Охридну.

У пројекту је за 1914.—15. оснивање универзитета у Скопљу са правним и философским факултетом.

Мјере на граници. Нарочита официрска комисија обишла је последњих дана читају нову српско-бугарску границу и означила мјеста за подизање зиданих утврђења и караула. Уједно је установила и потребан прорачун за то.

Католици у Србији. Србија је већ средила сав материјал за регулисање вјерских питања са папском столицом у Риму. Тим конкордатом католичка црква биће српска католичка автокефална црква под искључивим надзором српске владе. Школе које су отворене и које ће се још отворити, морају исто тако бити под надзором српске државе. Учитељи требају и морају бити српске народности и српски поданици. Отвориће се католичка богословија која ће спремати национално свештенство за Србију и Црну Гору. У Србији не могу да схвате држање папске столице, која је преко „Osservatore Romano“ дала познате изјаве. У Београду се мисли да се сукоб између Св. Столице и Србије може свршити само на штету Св. Столице.

Задарски „Народни Лист“ пише: Повратио се из Београда у Шибеник одвјетник и заступник др. Лујо Бакотић који је израдио нацрт конкордата. Србија намјерава основати католичку бискупију са седиштем у Београду. Као кандидат спомиње се Фрањевац О. Радић који је неко доба послје смрти архиепископа Милиновића управљао барском архиепискупијом.

Ђачка пјешадијска чета. Наредбом министра војног ђачка чета и пјешадијска подофицирска школа премјештена је из Београда у Крагујевац.

„Југославија“. Министарство Народне Привреде одобрило је статуте новог друштва за осигуравање „Југославија“ са капиталом од 1 милиона динара.

Нове жељезничке пруге. Израђени су нацрти за пруге Скопље—Битољ, Митровица—Увац, и Велес—Штип—Кочане.

Сеоба Мухацира. У новим крајевима има муслимана правих Османлија (нарочито по варошима и у околини Велеса), има муслимана Арнауца, има поарнаућених муслимана Срба и напосљетку Муслимана мухацира, то јест Муслимана који су се недавно иселили из Босне и Херцеговине, и које су турске власти населиле по бившем косовском вилаету. И док остали муслимани остају гдје су, ови босански мухацири селу се опет у Турску, као што су се исељавали из Босне. Исељавају се, како јавља Скопљанска „Нова Србија“, у масама у Малу Азију. Неки дан је отишло преко Солуна око 1000 породица.

Зајам „Управе Фондова“. Новине доносе да је бивши министар Коста Стојановић склопио у име „Управе Фондова“ у Паризу код „Креди Мобиле“ зајам од 30 милиона динара.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетињска читаоница. На ванредној скупштини Друштва Цетињске Читаонице, у управу друштвену изабрано је ово часништво: Предсједник, Гаврило Церовић; потпредсједник, Љубо Гломазић; секретар, Митар Јовановић; књижићар: Јован Мартиновић; благајник, Перо Почек; економ, Марко Томовић; одборници, И. Калуђеровић, П. Калуђеровић, Новосел, Андрија Поповић.

Изашли су из штампе:

ЗБОРНИК

СУДСКИХ ЗАКОНА, НАРЕДАБА И МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА ПО СУДСКОЈ СТРУЦИ ЗА КРАЉ. ЦРНУ ГОРУ

КЊИГА II.

Зборник обухвата вријеме од 18. октобра 1798. до 25. фебруара 1910 године.

Цијена 4 перјера.

Државни Календар

КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

за 1913. годину

— Цијена 1 перјер. —

Могу се добити код свију књижара у земљи.

Из канцеларије Управе Држ. Штампарије

Званични огласи

Позив

Овијем позива се Јагош Лазаревић Рогановић из села Трњина, у Цуцама, који је отрагу пет и по година одлутовао у Америку, да најдаље до 1. априла 1914. године предстане овој Консисторији ради бракоразводног спора са супругом му Станом рођ. Вукотић, из Чева.

Стана је подигла тужбу противу Јагоша са изјавом, да јој се муж поврати и настави с њом заједнички брачни живот или у противном, да се њихов брак разведе.

Услѣд овога не предстане ли Јагош до одређеног дана, и не настави ли заједнички брачни живот са супругом му Станом, Консисторија ће у томе случају и у његовом одсуству, изрећи односну пресуду.

Број 1201. А. 1911—33. Из канцеларије Консисторије Цетињске, 3. октобра 1913. г. Цетиње. Р. 117, 2,3

Оглас

На дан 21. октобра 1913 године у 8 сати прије подне одржаће овај Суд јавну лицитацију за набавку *стотину и педесет (150) метара дрва за огријев* својих одјељења и Изтражног Затвора, за 1913. и 1914. годину, — те се позивају сви они, који би вољни били лицитирати, да тога дана у одређено вријеме предстану овом Суду, гдје ће се лицитација обавити.

Услови уговора о предаји и каквоћи дрва могу се дознати у овом Суду сваког дана за вријеме канцеларских часова.

Број 64. VII.—1913.—6.

У Подгорици, 1. октобра 1913. г. Кр. Обласни Суд Предсједник Д-р Илић.

Стјечај

На основу чл. 5., а у вези са чл. 4. закона о парохјском свештенству, расписује се стјечај на парохју Трешњевачку, у Цуцама.

Овијем се позивају сви они, који би жељели ову парохју добити, да се са својим молбама и односним документима пријаве овој Консисторији најдаље до 1. новембра ове године.

Број 1214. Из канцеларије Консисторије Цетињске, 4. октобра 1913., Цетиње. 2,3

Објава

Краљ. Министарству Војном потребито је за аутомобиле:

бензина	кгр. 20.000	врста 680—700
уља	3.000	00
вазелина	500	1.
карбита	200	

Лицитација ће се одржати у недјељу 13. ов. мј., у канцеларији Административног Одсјека од 10—11 сати прије подна.

Лицитанти су дужни поднијети унапријед у име кауције 500 перп. у готовом новцу, или 1000 перп. у непокретности.

Предаја означеног материјала има бити у три рока и то: први рок једна трећина најдаље за 30 дана од дана лицитације, друга трећина до 1. јануара, а последња партија до 1. априла 1914 год., а ако је подузимаћу воља може цио материјал и на првом року предати.

Исплату ће Министарство извршити послје комисијског прегледа и пријема материјала.

Број Р. 6788. О. 3502. Из Административног Одсјека, 4. октобра 1913 год., Цетиње. 2,2

Објава

Сагласно ријешењу г. Министра Финансија и Грађевина од данас, број 1225 — Одјељење за грађевине и саобраћај, одржаће јавну лицитацију за поправку моста на Лиму код Бијелог Поља, — у канцеларији обласне управе у Бијелом Пољу дана 13. октобра ов. год.

Услови лицитације могу се добити код обласне управе у Бијелом Пољу сваког дана, као и на сами дан лицитације.

Број 1225. Из Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 5. октобра 1913 године, Цетиње. 2,2

Приватни огласи

Д-р Карло Равазини специјалиста и оператор за бубреге, мјехуре и т. д. за болијести на кожи, стићи ће на Цетиње 13. овог мјесеца у „Гранд Хотел“. Потребити нека се користи овом приликом. Р. 32, бр. 435, 1,1

УПРАВА НАРОДНЕ ШТЕДИОНИЦЕ НА ЦЕТИЊУ

овим позива своје *мјеничне дужнике*, да што прије похитају са *уређењем мјеница*, не чекајући, док истекне *рок мораторијуму*.

Напомињемо, да ће Народна Штедионица кад наступе редовне прилике, бити на руку ономе, ко је уредио своју мјеницу прије истека мораторијума. У противном сваком ће теже панути уређење мјенице.

Истовремено молимо удионичаре (акционаре), који су заостали са уплатама, да *уреду своје удјеле (акције)*. Ко, пак, по истеку мораторијума не буде уплатио удјеле, биће искључен. Р. 77, бр. 321, 8,10

Објава

Позивају се сви они, који имају *какво потраживање, према Подгоричкој Читаоници*, да се најдаље до 26. октобра ове године пријаве овој управи, поднијевши једновремено исправе о своме потраживању и тачно означање од чега им се дугује, колико и од кад.

Ко се не буде у горњем року пријавио, неће му се познија потраживања признати.

Из канцеларије Управе Подгоричке Читаонице 17. септембра 1913., Подгорица. п. п. бр. 392, 2,3

ОТВОРЕНО ПИСМО

ПОЗДРАВ

ЈОВУ САВОВУ ВРБИЦИ

Америка

Данас 29. септембра, учинили смо заједнички скуп и ручак, као твоји из Америке другови, од твог дара долара 30 и тим удовољили твоју жељу.

Нашему скупу присуствовали су твоји најмилији, а наши гости: поштована твоја мајка, браћа са госпођама и братани: Никола Рацковић — учитељ, Ђуро Ивановић и Паун Радоњић.

Наш је скуп био весело, те смо у заједници цио дан провели и сликали се.

При нашем обједу било је подизано и здравица, али је са највећим бурним кличањем поздрављена здравица, коју је напио твој брат — Мило, за здравље и напредак Оцу Домовине Краљу Господару.

Драги друже и брате Јово.

Твој дар тридест долара, знатна је сума, коју си одвојно од знојем стечне уштеде. Које пожртвовање још је веће повећало и онако наше велико увјерење у твоју јакну и чисту — хиладама пута доказану љубав, не само према нама твојим друговима, но и према свему, што је патриотско, узвишено и према свему, што је лијепо и племенито.

Не тугуј драги друже, што нијеси био с нама свједок и учасник освете „Косова и Сливнице“, ми знадемо да си био, би био међу првима.

Молимо Свевишњег, да те здрава и весела брзо обрете у Домовину, гдје ћеш овеселити твоје другове, а највише твоју стару мајку, милу браћу и својту, јер је пуно девет година твога странствовања.

Прими друже наш поздрав од неброј пута из Старог Краја од твојих другова:

Велише, Милисаво, Марка, Баја, Радисаво, Милоша — Ивановића; Гавра, Петра, Уроша, Зарије — Вујошевића; Сава Божовића, Вула Петровића, Филипа Рашовића, Ника, Јова — Вукослаовића, Ника Мартиновића, Владимира Радоњића, Пера Беленића, Крста Никача, Лазара Радуловића, Блажа Драговића, Милића Груића, Ђока Вуковића, Мијајла Бузана, Мира Митровића, Јована Поповића, Петра Перковића, Лазара Иванчевића, Ивана Чарапића, Јанка Милутиновића. Р. 285, бр. 431, 1,1

СТАН

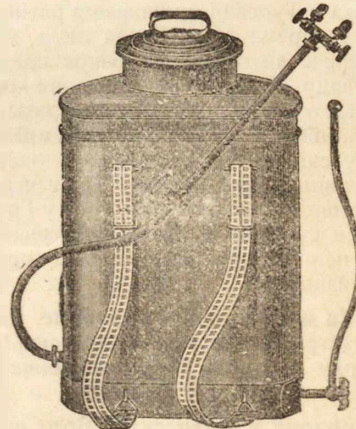
подесан, горњи спрат, засебан улазак, водовод, теза, башта са другим удобностима, издајем одмах под кирију.

Цетиње. Р. 20, бр. 423, 2,2 ЛАЗО Ђ. ПОПОВИЋ.

Механичка и гвожђарска радионица

ПЕТАР ДРЕЦУН — ЦЕТИЊЕ

ПОСТОЈИ И У БУДУЋЕ ПОД ИСТОМ ФИРМОМ

Израђује и набавља све врсте шпорета и пећи најбоље врсте.

Израђује све гвожђарске и плехане израде по нацртима као: балконе, врата, оgrade и т. д.

Надајући се, да ће и у будуће сви муштерије служити се код означене фирме која ће се држати по погодби тачне израде и умјерене цијене. П. п. бр. 264, 6,10

Стјечај

НИКШИЋСКОМ ТРГОВАЧКОМ АКЦИОНАР. ДРУШТВУ у НИКШИЋУ

потребан је *диригенат* за своју филијалу на Цетињу.

Кандидати треба да су свршили трговачку школу, да су вични осим књиговодству и продаји робе.

Да владају поред српског и њемачким или француским језиком.

Првијенство ће имати они кандидати који су већ радили у сличним предузећима.

Понуде снабђевене документима о школовању и службовању уз назначење плате, треба слати потписаном друштву најдаље до 20. октобра о. г.

У Никшићу, 2. октобра 1913.

НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦ. ДРУШТВО, п. п. бр. 434, 1,1

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

старијих и новијих издања купујем на мало и на велико по највишим цијенама. Моле се скупљачи марака и трговци марака, да нам упуте њихове понуде на адресу:

HUGO MICHEL G. m. v. H.

п. п. бр. 429, 2,3 Apolda (Saxe).

ПОМЕН

У неђељу 13. ов. мј. у 10 сати прије подна држаћу четрдесето-дневни помен мом никад непрежаљеном сину

† ЈОКУ

што овим извјештавам све моје пријатеље, познанике и сроднике.

Цетиње, 5. октобра 1913.

Р. 39, бр. 430, 2,2 Ожалошћени отац Стево Ј. Деља.

ПОМЕН

Црквени одбор храма Св. Василије на Обзивици, са овим чини до знања, да ће у неђељу 20. овога мјесеца одржати парастос у поменутом храму свом другу

потпоруцику † ЂУРУ БАНОВИЋУ

који је био одборник реченог храма, а тако и свим приложницима исте цркве, који су поинули у години 1912. и 1913.

Обзивица, 6. октобра 1913.

За црквени одбор, — члан истог одбора, Јоко Т. Маркишић — Сарап. Р. 64, бр. 432, 1,1

ПОМЕН

18-ог октобра ове године, даваћемо помен нашој браћи, поинулим и умрлим у рату 1912/13 године, у храму Св. Петра Цетињског на Балосавима.

Ристу и Тодору Савиним, Филипу (Ђећу) Андрићу, Илији и Тривку Симовим и Мијајлу Зекову — Андријашевићима.

Грахово, 4. октобра 1913.

У име ожалошћене породице: п. п. бр. 433, 1,1 Ђоко Савин Андријашевић.